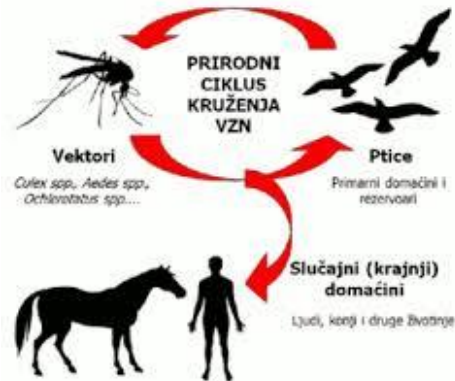

GROZNICA ZAPADNOG NILA (WEST NILE FEVER)

Groznica zapadnog Nila virusna je bolest uzrokovana istoimenim virusom (West nile virus, WN virus) iz roda Flavivirusa i porodice Flavivirusa.

Virus je prvi puta otkriven 1937. godine kod žene iz Ugande (područje zapadno od Nila) te je po tome i dobio ime. Unazad dvadesetak godina diljem svijeta zabilježene su epidemije WN bolesti. Osim SAD-a epidemije su zabilježene i u Europi (Italija, Rumunjska, Grčka, Srbija). Prvi slučajevi oboljenja ljudi u Hrvatskoj zabilježeni su 2012. godine u tri županije istočne Hrvatske.

Prirodni rezervoar i domaćin WN virusa su ptice (pronađen je u preko 300 vrsta ptica) . Za prijenos virusa neophodan je vektor/ komarac iz roda Culex, iako je virus pronađen i u drugim vrstama komaraca (Aedes/ Anopheles). Čovjek, konji i ostali sisavci (mačke, psi...) zaraze se ubodom zaraženog komarca. Nije opisan prijenos bolesti s čovjeka na čovjeka ili s životinje na čovjeka. Moguć je prijenos virusa transplantacijom organa, transfuzijom krvi i u trudnoći, ali izuzetno rijetko.

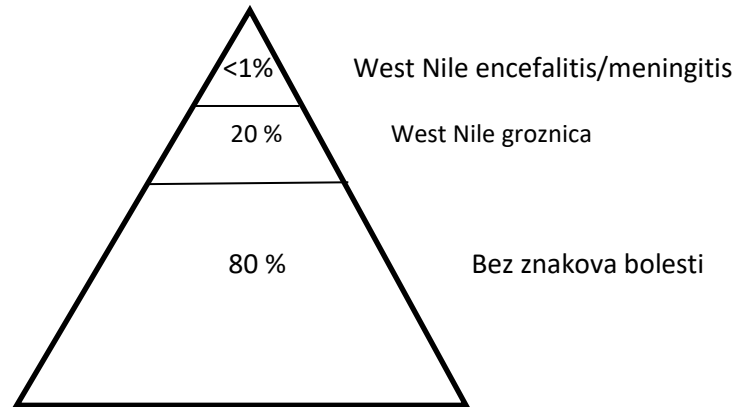
Hrvatski zavod za javno zdravstvo je 2013. godine uputio obavijest da veterinarska služba provodi monitoring konja na području Republike Hrvatske u svrhu praćenja infekcije virusom zapadnog Nila u konja. Sustav praćenja kod ptica (potrebno podsjećati javnost da dostavljaju uginule ptice veterinarima) i konja propisan je programom Ministarstva poljoprivrede od 2010. godine, te se i aktivno provodi na području Hrvatske. Navedenim praćenjem na konjima koje je provođeno i u našoj županiji od 2012. godine, otkriveni su seropozitivni konji na virus zapadnog Nila . Ovi podaci ukazuju na prisutnost i cirkulaciju virusa zapadnog Nila i u Međimurskoj županiji.

ZNAKOVI BOLESTI

Zaraza WN virusom najčešće prolazi nezapaženo, bez znakova bolesti (oko 80 % slučajeva).

Oko 20 % zaraženih će nakon inkubacije koja traje 3 do 15 dana razviti smetnje koje nalikuju na gripu (temperatura, glavobolja, malaksalost, bolovi u mišićima i zglobovima, moguć je proljev i osip). Umor može trajati tjednima.

Samo mali broj zaraženih (manje od 1 %) razvit će teški oblik bolesti sa zahvaćenim središnjim živčanim sustavom (encefalitis, meningitis), tada se mogu javiti zakočenost šije, povišena tjelesna temperatura, glavobolja, dezorijentacija, tremor, poremećaj svijesti...

Veći rizik od teških oblika bolesti imaju osobe starije od 60 godina, te osobe oslabljenog imuniteta (oboljeli od malignih bolesti, dijabetesa, transplantirani bolesnici, bubrežni bolesnici...) Nema specifičnog lijeka, liječenje je simptomatsko. Kod teških oblika bolesti neophodna je bolničko liječenje. Ne postoji cjepivo protiv bolesti.

MJERE ZAŠTITE

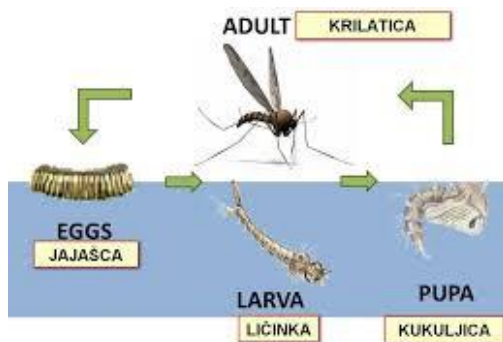
Obzirom na pojavu slučajeva neuroinvazivnih oblika groznice zapadnog Nila kod ljudi u Hrvatskoj, od izuzetne je važnosti provoditi cjeloviti program suzbijanja komaraca kako bi se spriječila pojava i širenje zarazne bolesti. Iz tog razloga **najvažnije je provesti preventivne metode dezinfekcije komaraca** u cilju sprečavanja bolesti koje prenose komarci na području Međimurske županije. U slučaju grupiranja obolijevanja u obzir dolazi protuepidemijska dezinfekcija. Komarci su najagresivniji u zoru i sumrak pa je poželjno izbjegavati boravak u područjima gdje ima komaraca.

Da biste se **zaštitili od uboda komaraca**, preporučuju se **individualne mjere zaštite**:

- primjena repelenata, sredstava koja odbijaju komarce, na otkrivene dijelove tijela (prema uputama proizvođača), nošenje odjeće dugih rukava i nogavica prilikom boravka na otvorenom, ako to dopuštaju vremenske prilike, izbjegavanje boravka na otvorenom u razdoblju najveće aktivnosti komaraca, od sumraka, tijekom noći do zore, ako je provedivo
- primjena zaštitnih mreža na prozorima i vratima

- primjena različitih repelenata za prostore, uklanjanje odstajale vode iz posuda na balkonima ili dvorištu (tegle, kante, gume, lokve...)

Prema podacima Europskog centra za sprečavanje i suzbijanje bolesti je do 6. rujna 2018. godine na širem području Europe zabilježeno ukupno 1 112 slučajeva bolesti Zapadnog Nila u ljudi, od čega 798 oboljelih u državama članicama EU-a, a 314 u susjednim državama EU-a. Najviše oboljelih je registrirano u Italiji (327), Srbiji (262) i Grčkoj (168), ali i drugim državama: Mađarskoj (134), Rumunjskoj (117) itd. Tijekom navedenog razdoblja je zabilježen 71 smrtni ishod zbog bolesti Zapadnog Nila.

Od pojave prvooboljelih od bolesti Zapadnog Nila na području Hrvatske početkom srpnja pa do uključivo 10. rujna 2018. godine, bolest je laboratorijski potvrđena u ukupno 39 osoba. Većina oboljelih osoba (35) je zaražena na području sjeverozapadnog i istočnog dijela Republike Hrvatske. Najveći broj oboljelih zabilježen je u Osječko-baranjskoj županiji (14 oboljelih), te na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije (9 oboljelih). Ostale županije s potvrđenim slučajevima bolesti Zapadnog Nila u ljudi su Vukovarsko-srijemska (3), Varaždinska (3), Brodsko-posavska (2), Koprivničko-križevačka (2), Karlovačka (1), Međimurska (1), Požeško-slavonska (1), Istarska (1) i Šibensko-kninska županija (1). S obzirom na mjesto boravka u vrijeme inkubacije, dvoje oboljelih je zaraženo izvan Hrvatske, dok se u dvoje oboljelih ne može sa sigurnošću utvrditi mjesto zaražavanja. U većine oboljelih se radi o kliničkom obliku bolesti koji zahvaća središnji živčani sustav (tzv. neuroinvazivni oblik bolesti), a u jedne je osobe bolest završila smrtnim ishodom.

U Međimurskoj županiji je do 13.09.2018. zabilježen jedan slučaj ove bolesti a treći slučaj od 2012. godine kad se ta bolest bilježi u RH (prvi je bio 2013. godine, a drugi slučaj 2017.)

Izvor: www.cdc.gov, www.ecdc.europa.eu, www.who.int., www.hzjz.hr

Pripremile: liječnice Djelatnosti za epidemiologiju

ZZJZ Međimurske županije